

VEVAS
Numedalstunet
3628 VEGGLI

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torbjørn Raugstad, 32 26 68 10

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven for Vegglifjell Vann- og Avløpsselskap AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nordre Vegglifjell tettbebyggelse i Rollag kommune

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fatter vedtak om ny tillatelse for Vegglifjell Vann- og Avløpsselskap AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nordre Vegglifjell tettbebyggelse i Rollag kommune. Tillatelsesdokument med vilkår følger vedlagt.

Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse datert 05.12.2006 i sin helhet.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr. 194 600,- for behandling av saken. Kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats kan sendes Statsforvalteren innen 3 uker.

Vedtaket om tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nordre Vegglifjell tettbebyggelse i Rollag kommune, mottatt 17.02.2022. Vi viser også til revidert søknad mottatt 30.05.2023, samt sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn

Vegglifjell Vann- og Avløpsselskap AS (heretter: VEVAS) er et aksjeselskap hvor 51 % av aksjene er eid av Rollag kommune, og de resterende aksjene er fordelt på totalt 8 grunneiere i Vegglifjell. Formålet til selskapet er å bygge ut, eie og drive infrastrukturprosjekt for hytteområdene i Rollag kommune når det gjelder vann, avløp og annen tilhørende infrastruktur. Selskapet står i dag for utbygging og drift av blant annet Vegglifjell avløpsrensingsanlegg, med tilhørende avløpsnett og pumpestasjoner.

VEVAS har i dag utslippstillatelse for Vegglifjell avløpsrensingsanlegg gitt av Fylkesmannen i Buskerud 05.12.2006. Tillatelsen åpner for tilknytning av inntil 2 000 pe (BOF₅) til avløpsrensingsanlegget. I forbindelse med at Rollag kommune planlegger å bygge ut området på Vegglifjell, er det behov for å

søke om ny utslippstillatelse med utvidet pe-ramme. Siden det søkes om en økning i rammer for utslipp, er det også nødvendig å gjøre nye vurderinger etter forurensingsregelverket. I tillegg er det behov for å oppdatere tillatelsen slik at den samsvarer med dagens gjeldende praksis og regelverk.

Søknad

Vegglijfjell avløpsrenseanlegg er ett av flere avløpsrenseanlegg i Rollag kommune. Anlegget eies og driftes av VEVAS. Avløpsrenseanlegget er et kjemisk-biologisk renseanlegg med infiltrasjon som etterpoleringstrinn. Anlegget har i dag en dimensjonerende kapasitet for organisk stoff på 2 000 pe (BOF₅) og en hydraulisk kapasitet på 19 m³/t. Tall fra egenkontrollrapporteringen de siste åtte årene viser at belastningen på renseanlegget har variert mye. I 2020 hadde anlegget en maksukebelastning på ca. 2 094 pe (BOF₅), mens den i 2023 var ca. 703 pe (BOF₅).

For å kunne håndtere avløpsvann fra de nye hyttene som skal bygges på Vegglijfjell i årene fremover, planlegger VEVAS å utvide Vegglijfjell avløpsrenseanlegg. Det utvidede anlegget vil få en dimensjonerende kapasitet på 6 000 pe (BOF₅). Det planlegges også å etablere akkreditert prøvetaking ved anlegget.

Vegglijfjell avløpsrenseanlegg ligger innenfor Nordre Vegglijfjell tettbebyggelse, som er en tettbebyggelse regulert etter kapittel 14 i forurensningsforskriften med Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Avløpsanlegget er regulert gjennom en utslippstillatelse gitt av Fylkesmannen i Buskerud 15.12.2006.

I søknad om ny utslippstillatelse søker VEVAS om utslipp av inntil 6 000 pe (BOF₅) i maksuke fra Nordre Vegglijfjell tettbebyggelse. Det søkes om 90 % rensing av fosfor, 90 % rensing av BOF₅ eller maksimal utslippskonsentrasjon på 25 mg O₂/l, og 75 % rensing av KOF eller maksimal utslippskonsentrasjon på 125 mg O₂/l. De omsøkte renseeffektene gjelder ut fra kjemisk-biologisk rensetrinn, dvs. før infiltrasjonstrinnet. Det søkes også om 95 % rensing av fosfor og BOF₅ målt i prøvetakingsbrønner rett nedstrøms infiltrasjonsanlegget. Videre søkes det om følgende årlige utslippsgrenser:

Utslipp fra:	Fosfor	BOF ₅	KOF	Nitrogen
Utslipp fra biologisk kjemisk rensetrinn	81 kg	2 700 kg	13 500 kg	4 400 kg
Utslipp til Persbuåe, etter infiltrasjon	41 kg	1 400 kg	5 400 kg	2 700 kg
Overløp fra RA og Pumpestasjoner, inntil 2 %	15 kg	500 kg	1 000	100 kg
Samlet utslipp til overflateresipient	56 kg	1 900 kg	6 400	2 800 kg

Infiltrert avløpsvann renner ut i resipienten Persbuåe, som ligger 250-270 meter nedenfor avløpsrenseanlegget.

I tillegg til Vegglijfjell avløpsrenseanlegg, eier og driver også VEVAS avløpsnett tilknyttet avløpsrenseanlegget. Det er fire hovedpumpestasjoner og én mindre pumpestasjon i drift på avløpsnett, samt én pumpestasjon ved avløpsrenseanlegget. Avløpsnett er et 100 % separatsystem. Alle ledninger er av nyere dato, og ikke eldre enn fra 2005. Tap fra avløpsnett er vurdert til tilnærmet null, og innlekk av fremmedvann til 2-3 %.

Høring

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus sendte 14.06.2023 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider. Vi mottok ett høringsinnspill. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillet og VEVAS sine kommentarer til dette.

Mattilsynet

Mattilsynet uttaler at de ser positivt på en utbedring av renseanlegget som bidrar til å redusere utslipp og fare for forurensning av nærområder og vassdrag.

Ut fra dokumenter som følger søknaden har de ingen innvendinger til planlagt tiltak.

VEVAS sine kommentarer til høringsinnspill fra Mattilsynet

VEVAS skriver at de har god kontroll på felles vannforsyning og felles brønner innenfor tettbebyggelsen. Disse driftes av VEVAS selv.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter forurensningsloven § 11 og fastsetter vilkårene etter § 16 i samme lov, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom kommunen senere ønsker å flytte virksomheten, må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 14-4.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe (BOF₅) til ferskvann. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen av tettbebyggelser er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 utgjør de minstekrav, som følger av EUs avløpsdirektiv. Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 11 og 14.

Vi minner om at kommunen er myndighet etter vass- og avløpsanleggslova. En vesentlig utvidelse av et eksisterende privat avløpsanlegg, vil kreve at tiltakshaver avklarer med kommunen m det skal stilles særlige vilkår i en tillatelse etter vass- og avløpsanleggslova § 2.

Vurdering av forurensningspotensial og forurensningens omfang

Formålet med tillatelsen

Avløpssektoren utgjør en kritisk infrastruktur. De viktigste og mest kritiske utslippskildene til vann, i forbindelse med avløp, er utslipp gjennom overløp, utslippspunkt og lekkasjer på avløpsnett. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. At forskriften oppstiller minstekrav innebærer at der Statsforvalteren anser det nødvendig ut fra en avveining av de fordeler og ulemper forurensningen fra avløpssystemet utgjør, kan det vurderes strengere krav. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av overvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Avløpsdirektivet er under revidering og kan medføre endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

Området Vegglifjell nord består av tre ulike tettbebyggelser; Nordre Vegglifjell, Svartli og Gverset. Det er kun Nordre Vegglifjell tettbebyggelse som har et samlet utslipp større enn 2 000 pe til ferskvann, og som dermed er regulert etter forurensningsforskriften kapittel 14. Innenfor Nordre Vegglifjell tettbebyggelse ligger det to avløpsrenseanlegg med utslipp større enn 50 pe; Vegglifjell og Killingdalen. Killingdalen er et privat avløpsrenseanlegg som er eid av Killingdalen Hytteforening. Det er ingen boligbebyggelse, institusjoner eller næringsmiddelbedrifter innenfor Nordre Vegglifjell tettbebyggelse.

Innenfor Nordre Vegglifjell tettbebyggelse var det er det per mai 2023 totalt 952 eksisterende hytter. Av disse er 620 stk. tilknyttet Vegglifjell avløpsrenseanlegg. I tillegg er det 317 ledige tomter og 75 tomter som er planlagt bygget de neste ti årene, innenfor tettbebyggelsen. Totalt utgjør dette 1 344 enheter og 5 376 pe.

I henhold til tillatelsens punkt 1.1 skal VEVAS til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensiell utslippsstørrelse i BOF₅ pe (beregnet etter NS 9426). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe

oppdateres. Videre skal det til enhver tid være samsvar mellom tettbebyggelsens potensielle utslipp og etablert renskapasitet.

Avløpsanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i tettbebyggelsen under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor avløpsanlegget ligger. Når tettbebyggelsens potensielle utslipp skal vurderes, så skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann er tilpasset planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende inntil 6 000 pe (BOF₅) målt i maksuke. Dersom tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde til Vegglijfjell avløpsrenseanlegg målt i maksuke er større enn 6 000 pe (BOF₅), skal Statsforvalteren varsles, og VEVAS må søke om endring av tillatelsen i henhold til faktisk belastning.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren gjennom tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsnett, avløpsrenseanlegg med utslipp til resipient og resipientovervåking. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at VEVAS varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger de krav Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at VEVAS har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet (tillatelsens punkt 2.6.1). Dette skal inngå som en del av VEVAS sin internkontroll. Kravet om internkontroll følger av *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (Internkontrollforskriften) §§ 2, 4 og 5.

Belastning på avløpsrenseanlegget

Vegglijfjell avløpsrenseanlegg har i dag en dimensjonerende kapasitet på 2 000 pe (BOF₅). Tall fra egenkontrollrapporteringen de siste åtte årene viser at belastningen på renseanlegget har variert mye de siste årene. I 2020 hadde anlegget en maksukebelastning på ca. 2 094 pe (BOF₅), mens den i 2022 var ca. 703 pe (BOF₅). Det er hovedsakelig fritidsbebyggelse som er tilknyttet avløpsrenseanlegget.

I godkjente reguleringsplaner og innenfor påbegynte reguleringsplaner fremgår det at hytteområdene i nordlige deler av Vegglijfjell både vil bli fortettet og utvidet. Dette innebærer at belastningen på Vegglijfjell avløpsrenseanlegg vil øke i årene fremover. For å kunne håndtere den forventede økningen i belastning på Vegglijfjell avløpsanlegg frem mot 2040, planlegger VEVAS å utvide Vegglijfjell avløpsrenseanlegg. Det utvidede anlegget vil få en dimensjonerende kapasitet på 6 000 pe (BOF₅). Det planlegges også å etablere akkreditert prøvetaking ved anlegget. Utvidelsen av avløpsrenseanlegget vil pågå i perioden 2023-2025.

Påslipp av avløpsvann fra industri og næringsvirksomheter

Vegglijfjell avløpsrenseanlegg har ikke påslipp fra industri eller større næringsvirksomheter per dags dato. Dersom VEVAS ønsker å øke påslippet av avløpsvann fra industri og næringsvirksomheter, til

avløpsnett, må bedriften sikre at dette ikke reduserer muligheten for å overholde utslipps- og renskrav som er fastsatt i tillatelsen eller forurensningsforskriften, eller at det reduserer muligheten for å utnytte avløpslammet i henhold til gjødselvereforskriftens krav. Det er derfor viktig at alle nye påslipp risikovurderes.

Konsekvenser for naturmiljøet

Utslipp av avløpsvann kan påvirke naturmiljøet. Ved vurdering om utslippstillatelse skal gis er Statsforvalteren forpliktet til å gjøre konkrete vurderinger av hensyn gitt i naturmangfoldloven. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal §§ 8-12 i samme lov legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

I Miljødirektoratets database Naturbase (2024) ligger Vegglifjell avløpsrenseanlegg i et område definert som viktig friluftslivsområde, samt innenfor forvaltningsområde for rovdyr (gaupe). Det ligger også reindriftsområder vest og sør for tettbebyggelsen Vegglifjell, og den sørlige delen ligger delvis innenfor disse områdene. Det er ikke registrert viktige naturtyper eller arter av forvaltningsmessig interesse i nærområdet rundt avløpsrenseanlegget.

Vegglifjell avløpsrenseanlegg har et infiltrasjonstrinn for etterpolering av rensset avløpsvann fra hovedrenseanlegget. Som følge av dette har ikke anlegget direkte utslipp til resipient, men rensset avløpsvann fra infiltrasjonstrinnet renner ut i Persbuåe ca. 270 meter nedstrøms anlegget. Ifølge Naturbase er det ikke registrert viktige naturtyper eller arter i eller i nærheten av området der rensset avløpsvann fra infiltrasjonstrinnet renner ut i Persbuåe.

Persbuåe renner ut i Numedalslågen. I Numedalslågen er det registrert elvemusling. Elvemuslingen er oppført som «sårbar» på Norsk Rødliste og er også en norsk ansvarsart, som vil si at Norge har mer enn 25 % av artens europeiske bestand. Forurensning har betydning for levevilkårene til elvemusling da den filtrerer store mengder vann. Arten har en egen handlingsplan (*Handlingsplan for elvemusling (Margaritifera margaritifera L.) 2019-2028*) der målet er at elvemusling skal finnes i livskraftige populasjoner i hele Norge, at alle nåværende naturlige populasjoner skal opprettholdes og sikres en tilfredsstillende rekruttering og at alle vassdrag med elvemusling skal ha god økologisk tilstand eller bedre. Målet er at elvemuslingen skal kunne fjernes fra den norske rødlista ved at den oppnår kategorien «livskraftig». Elvemuslingen har et parasittisk livsstadium og er avhengig av enten laks eller ørret for å fullføre sin livssyklus.

Videre er Numedalslågen et lakseførende vassdrag, men den lakseførende strekningen strekker seg kun opp til Hvitvingfoss. Det er stor avstand fra Hvitvingfoss til punktet der Persbuåe renner ut i Numedalslågen.

Avløpsvann kan inneholde flere typer forurensning, inkludert næringsstoffer, bakterier, mikroplast og miljøgifter. Dette vil kunne påvirke vannmiljøet og ha uheldige virkninger på det biologiske mangfoldet i resipienten. Det er særlig konsekvensene knyttet til eutrofi som er dokumentert å utgjøre en stor risiko for naturmiljøet.

Resultatene fra resipientovervåkinger av Persbuåe tyder på at Vegglifjell avløpsrenseanlegg ikke har hatt merkbar påvirkning på næringssaltkonsentrasjonen i vannforekomsten. Videre tyder tilstanden med hensyn på begroingsalger og bunnfauna på at resipienten ikke er vesentlig påvirket av eutrofi i dag. I resipientanalysen til Asplan Viak konkluderes det med at det omsøkte utslippet fra Vegglifjell avløpsrenseanlegg etter infiltrasjon, ikke vil føre til forringelse av tilstanden for fosfor og nitrogen i vannforekomsten. På bakgrunn av dette vurderer Statsforvalteren at utslippet fra Vegglifjell

avløpsrensaneanlegg ikke vil ha skadelige virkninger på naturmangfoldet i Persbuåe eller Numedalslågen. Videre vurderer vi at utslipp av avløpsvann via avløpsnettet heller ikke forventes å utgjøre en fare for naturmangfoldet i resipientene. Dette skyldes at VEVAS sitt avløpsnett har høy virkningsgrad, og svært lite utslipp av urensset avløpsvann via overløp.

Statsforvalteren vurderer at naturmiljøet i Persbuåe og resipienter nedstrøms blir tilstrekkelig ivaretatt gjennom vilkårene i tillatelsen, og at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne vurdere effektene av tiltaket, jf. § 8. Videre anser vi at § 9 om føre-var-prinsippet og § 10 om samlet belastning på økosystemet blir ivaretatt gjennom vilkår fastsatt i tillatelsen.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter VEVAS å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av forurensningskomponenter som det ikke er fastsatt grenseverdier for gjennom særskilte vilkår.

Vannforskriften og miljømål for vannforekomstene

I henhold til §§ 4 og 5 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann og kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk tilstand/godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt. Vegglifjell avløpsanlegg har utslipp til flere vannforekomster. Alle vannforekomstene har miljømål om god økologisk tilstand eller godt økologisk potensial, og god kjemisk tilstand.

Vegglifjell avløpsrensaneanlegg har utslipp til Persbuåe, nærmere bestemt vannforekomsten *Persbuåe – Årsetåe* (015-781-R). I Vann-Nett er vannforekomsten karakterisert som en middels stor, kalkfattig og humøs elv. Den økologiske og kjemiske tilstanden er god. Vannforekomsten er i liten grad påvirket av utslipp av avløpsvann fra Vegglifjell avløpsrensaneanlegg.

Persbuåe renner ut i vassdraget Nørdsteåe, i vannforekomsten *Nørdsteåe oppstrøms inntak* (015-1431-R). Herfra renner vannet ut i vannforekomsten *Nørdsteåe inntak - utløp Nørståe kraftverk* (015-1430-R), før det ender opp i Numedalslågen, i vannforekomsten *Numedalslågen Fra Kjerredammen til Kongsjorden* (015-1298-R). Begge vannforekomstene i Nørdsteåe er oppgitt å ha god økologisk tilstand/godt økologisk potensial i Vann-Nett, men datagrunnlaget for klassifiseringen er mangelfullt. Vannforekomsten i Numedalslågen har moderat økologisk potensial, mens den kjemiske tilstanden er udefinert. Det er kvalitetselementet *fisk* som gjør at vannforekomsten ikke oppnår godt økologisk potensiale. Fiskebestanden i elva er påvirket av habitatendringer som følge av vannkraftreguleringer.

Numedalslågen har utløp til vannforekomst *Larviksfjorden* (0101040300-3-C) som er karakterisert som moderat eksponert kyst. Den økologiske tilstanden er moderat, mens den kjemiske tilstanden er dårlig. Nye tiltak er nødvendig for å nå målet om god miljøtilstand. Den økologiske tilstanden er moderat hovedsakelig som følge av forhøyede verdier av fosfor og nitrogenforbindelser.

I tillegg til utslipp av rensset avløpsvann fra avløpsrensaneanlegget, har også Vegglifjell avløpsanlegg utslipp via overløp på avløpsnettet. Utslipp fra overløp infiltreres i grunnen og renner til slutt ut i

Persbuåe, og vannforekomsten *Årsetåe (Persbuåe) bekkefelt* (015-783-R). Vannforekomsten har svært god økologisk tilstand, mens den kjemiske tilstanden er udefinert.

VEVAS har siden 2010 gjennomført resipientovervåking av Persbuåe. I perioden 2010-2014 viste målingene svært god eller god tilstand for totalfosfor og totalnitrogen oppstrøms renseanlegget. Nedstrøms renseanlegget ble det målt konsentrasjoner av totalfosfor tilsvarende svært god til moderat tilstand, og konsentrasjoner av totalnitrogen tilsvarende dårlig til svært dårlig tilstand. I perioden 2015-2022 ble det målt konsentrasjoner av totalfosfor og totalnitrogen tilsvarende svært god tilstand oppstrøms renseanlegget. Nedstrøms renseanlegget ble det målt konsentrasjoner av totalfosfor tilsvarende svært god tilstand, og konsentrasjoner av totalnitrogen tilsvarende svært god til svært dårlig tilstand.

Statsforvalteren har satt vilkår i tillatelsen som skal sikre at miljøtilstanden i vannforekomstene ikke forringes som følge av utslippene fra Vegglifjell avløpsanlegg. Vi viser til vår vurdering av utslippsgrenser lenger nede i brevet for en nærmere beskrivelse av dette.

Utslipp til vann

Avløpsnett

Utslippene fra avløpsnett i Norge er til dels store og dårlig dokumentert. Dårlig avløpsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. I gjennomsnitt utgjør fremmedvann ca. 40 % av tilførte avløpsmengder til norske avløpsrenseanlegg. Dette medfører både dårligere funksjon ved avløpsrenseanleggene og økte utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnettet. Tapet fra norske drikkevannsledninger er rundt 40 %, og er betydelig større enn i andre nordiske land. Dårlig avløpsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurenses miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren legger i større grad enn tidligere vekt på, og krav til, avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. VEVAS må etablere overvannsløsninger som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at ikke spillvannsnettet overbelastes av fremmedvann. Tillatelsen omfatter krav til avløpsnett, pumpestasjoner og overløp i tillegg til krav til avløpsrenseanlegget. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det VEVAS selv drifter.

I søknaden opplyses det at det er fire hovedpumpestasjoner og én mindre pumpestasjon i drift på avløpsnettet til Vegglifjell avløpsanlegg, i tillegg til én pumpestasjon ved selve avløpsrenseanlegget. Avløpsnettet er et 100 % separatsystem. Alle ledninger er av nyere dato, og ikke eldre enn fra 2005. Tap fra avløpsnettet er vurdert til tilnærmet null, og innlekk av fremmedvann til 2-3 %.

Statsforvalteren registrerer at tilstanden på avløpsnettet til Vegglifjell avløpsrenseanlegg er god per dags dato. For at tilstanden skal forbli god også i fremtiden, mener vi at det må sikres en forsvarlig fornying av avløpsnettet til Vegglifjell avløpsrenseanlegg frem mot 2040. Avløpsnettet må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. For å redusere innlekking av fremmedvann stiller Statsforvalteren krav om at VEVAS skal ha en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettet, jf. punkt 3.1.3 i tillatelsen. Videre stiller vi krav om at VEVAS skal ha en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettet. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.2.

Statsforvalteren pleier å sette krav til at tap av avløpsvann fra avløpsnettet som følge av overløp og lekkasjer maksimalt skal være 5 % hvert år frem til en bestemt dato, og deretter maksimalt 3 %.

Siden VEVAS sitt avløpsnett i dag har tilnærmet null utslipp fra lekkasjer og installerte overløp, har vi satt krav til at tap av avløpsvann maksimalt skal være 3 % hvert år fra og med dags dato, jf. punkt 3.1.5 i tillatelsen.

Tap av avløpsvann fra avløpsnettet som følge av overløp og lekkasjer skal maksimalt være 3 % over året. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettet skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier (med lav usikkerhet) for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal de andre ulike kildene til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd kreves det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettet. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Ifølge opplysninger fra søknaden har det ikke vært overløp på avløpsnettet de siste fem årene. Selv om avløpsnettet til Vegglifjell avløpsrensaneanlegg ikke har hatt overløp de siste årene, mener Statsforvalteren det er viktig at VEVAS har oversikt over mengden avløpsvann som slippes ut via eventuelle fremtidige overløpshendelser på avløpsnettet. Grunnen til dette er at overløpsutslipp kan utgjøre en risiko for forurensning. I tillatelsens punkt 3.1.4 stiller vi derfor krav om at driftstid for alle overløp skal registreres. Alle overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles fra og med 01.01.2026. Utslipp fra mindre overløpshendelser kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at utslippet er av mindre miljømessig betydning. Beregningene skal ha lav usikkerhet. Måling av overløpsutslipp vil bidra til å gi et bedre kunnskapsgrunnlag når kommunen skal jobbe med å redusere utslipp fra avløpssystemet.

Vi har også stilt vilkår i tillatelsen punkt 3.1.4 om at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp fra avløpsnettet over året ikke skal overstige 2 % fra og med dags dato. Statsforvalteren forutsetter at VEVAS setter av tilstrekkelig med ressurser for å følge opp arbeidet med rehabilitering av avløpsnettet.

Vurdering av utslippsgrenser

I tillatelsen fra 2006 er det satt krav om årsmidlet renseeffekt på 95 % for fosfor og 50 % for nitrogen. Videre er det satt krav om døgnmidlet renseeffekt på 95 % for BOF_5 eller maksimal utslippskonsentrasjon på 25 mg O_2/l , og døgnmidlet renseeffekt på 75 % for KOF eller maksimal utslippskonsentrasjon på 125 mg O_2/l . Det er også satt krav om maksimalt årlig utslipp på 10,5 kg fosfor (tot-P), 394 kg BOF_5 og 789 kg nitrogen (tot-N). Rensekravene gjelder ved utslipp fra infiltrasjonsanlegg.

Ifølge tall fra norskeutslipp.no hadde Vegglifjell avløpsrensaneanlegg et utslipp av 12 kg fosfor, 113 kg BOF_5 , 884 kg KOF og 754 kg nitrogen i 2022. I 2040 forventes det at utslippet av fosfor, BOF_5 , KOF og nitrogen fra rensaneanlegget før infiltrasjon, vil være henholdsvis 81 kg, 2 700 kg, 13 500 kg og 4 400 kg, forutsatt en gjennomsnittlig årlig belastning på 1 233 pe og en renseeffekt på 90 % for fosfor og BOF_5 , 75 % for KOF og 20 % for nitrogen. Etter infiltrasjon vil utslippet være 41 kg fosfor, 1 400 kg BOF_5 , 5 400 kg KOF og 2 700 kg nitrogen. Dersom overløp fra pumpestasjoner (inntil 2 %) inkluderes i beregningen, vil totalutslippet til resipient tilsvare 56 kg fosfor, 1 900 kg BOF_5 , 6 400 kg KOF og 2 800 kg nitrogen.

I søknad om ny utslippstillatelse søker VEVAS om utslipp av inntil 6 000 pe (BOF_5) i maksuke fra Vegglifjell avløpsrensaneanlegg med tilhørende tettbebyggelse. Det søkes om 90 % rensing av fosfor, 90 % rensing av BOF_5 eller maksimal utslippskonsentrasjon på 25 mg O_2/l og 75 % rensing av KOF eller maksimal utslippskonsentrasjon på 125 mg O_2/l . Rensekravene gjelder for utslipp fra kjemisk-biologisk rensetrinn, dvs. før infiltrasjonstrinn. Det søkes også om 95 % rensing av fosfor og BOF_5 målt i prøvetakingsbrønner rett nedstrøms infiltrasjonsanlegget (dvs. etter infiltrasjon). Videre søkes

det om følgende årlige utslippsgrenser:

Utslipp fra:	Fosfor	BOF₅	KOF	Nitrogen
Utslipp fra biologisk kjemisk rensetrinn	81 kg	2 700 kg	13 500 kg	4 400 kg
Utslipp til Persbuåe, etter infiltrasjon	41 kg	1 400 kg	5 400 kg	2 700 kg
Overløp fra RA og Pumpestasjoner, inntil 2 %	15 kg	500 kg	1 000 kg	100 kg
Samlet utslipp til overflateresipient	56 kg	1 900 kg	6 400 kg	2 800 kg

Nedenfor følger Statsforvalterens vurdering av de omsøkte rensekravene og en begrunnelse for fastsettelse av rensekrav i tillatelsen. Alle fastsatte rensekrav gjelder ved utløp fra biologisk-kjemisk rensetrinn, dvs. før infiltrasjonstrinnet. Statsforvalteren har ikke satt krav til utslippet ved utslipp fra infiltrasjonsanlegget, da det ikke er mulig å ta akkrediterte prøver av avløpsvannet etter infiltrasjon.

Fosfor

Persbuåe har i dag svært god tilstand for parameteren *totalfosfor* (tot-P). Vannforekomsten har også god tilstand for bunnfauna (ASPT) og svært god tilstand for begroingsalger (PIT). Dette tyder på at vannforekomsten i liten grad er påvirket av eutrofi. I Vann-Nett har er utslippet av næringsstoffer fra Vegglijfjell avløpsrenseanlegg angitt å ha liten påvirkning på resipienten. VEVAS søker om en renseeffekt for fosfor på 90 % ut fra biologisk-kjemisk rensetrinn. Dette tilsvarer et utslipp av 81 kg fosfor i 2040. Etter utslipp fra renseanlegget vil vannet ledes til et infiltrasjonstrinn, og dette vil gi økt renseeffekt. Det anslås at renseeffekten etter infiltrasjon vil være ca. 95 %, og at utslippet av fosfor vil da være 41 kg. Dersom overløp fra avløpsrenseanlegget og avløpsnettets tas med i beregningene, vil det samlede utslippet av fosfor være 56 kg. Asplan Viak konkluderer i sin resipientanalyse med at det forventede utslippet av fosfor fra Vegglijfjell avløpsrenseanlegg ikke vil forårsake en forringelse av miljøtilstanden i Persbuåe.

Basert på informasjonen i søknaden fra VEVAS vurderer vi at det er liten risiko for at det omsøkte fosforutslippet vil forårsake forringelse av miljøtilstanden i Persbuåe eller resipientene nedstrøms. Vi har stilt krav om 90 % rensing av fosfor ved utløp fra biologisk-kjemisk rensetrinn ved Vegglijfjell avløpsrenseanlegg vil være tilstrekkelig for å ivareta resipienten.

Organisk stoff

Avløpsvann er rikt på organisk stoff. Når avløpsvannet slippes ut i resipienten, vil det brytes ned av mikroorganismer. Dette er en prosess som krever oksygen, og spesielt stor tilførsel av nedbrytbart organisk materiale kan skape oksygenfattig vann som igjen kan føre til dårlig vannkvalitet og fiskedød. Ifølge Vann-Nett er det gode oksygenforhold i Persbuåe. Tilstanden for bunndyr indikerer også at den organiske belastningen på vannforekomsten er lav. I henhold til søknaden forventes det at Vegglijfjell avløpsrenseanlegg og tilhørende infiltrasjonsanlegg vil ha en høy renseeffekt for organisk stoff, slik at utslippet til resipienten vil være begrenset. Sett i lys av dette vurderer Statsforvalteren at det er liten risiko for at det omsøkte utslippet av organisk stoff vil forårsake oksygenmangel i resipienten. Vi stiller derfor krav om 90 % rensing av BOF₅ og 75 % rensing av KOF_{CR} ved utløp fra biologisk-kjemisk rensetrinn, slik VEVAS har søkt om.

Statsforvalteren har som praksis å sette krav til maksimalt årlig utslipp av fosfor, BOF_5 og KOF fra avløpsrenseanlegg. Dette er imidlertid utfordrende for renseanlegg som renser avløpsvann fra hytteområder. Dette skyldes både svært variabel tilførsel av avløpsvann, men også at faktisk belastning på renseanlegget de neste årene er avhengig av hastigheten på salg av hyttetomtene. Både markedssituasjonen og usikker utvikling for hytteområdene gjør at å estimere tilførsel i pe (BOF_5) de neste årene, frem til oppnådd maksbelastning på 6 000 pe (BOF_5), blir basert på antagelser. Statsforvalteren har derfor vurdert at det er stor risiko for at eventuelle grenser for maksutslipp som fastsettes i tillatelsen, ikke vil bli riktige, Vi har derfor ikke satt maksutslippsgrenser i denne tillatelsen, men anser at vilkårene som er satt til renseseffekt og konsentrasjon vil være tilstrekkelige for å ivareta resipienten.

Bakterier

I tillegg til å stille krav til utslipp av fosfor og organisk stoff vurderer Statsforvalteren at det er nødvendig å sette krav til overvåking av utslipp av E. coli-bakterier fra avløpsrenseanlegget. Hensikten med dette er å få mer kunnskap om hvordan utslipp av E. coli fra avløpsanlegget påvirker bakterienivået i resipienten. E. coli er ikke en del av de styrende parametere etter vannforskriften, men bidrar likevel til forurensning av vassdrag og dannelsen av brukerkonflikter. Vi stiller krav om at det årlig skal tas en øyeblikksprøve av avløpsvannet annenhver uke i perioden 1. mai til 31. oktober. E. coli-prøver skal tas i en gradient fra oppstrøms utslippspunktet til nedenfor utslippspunktet. På den måten kan VEVAS si noe om påvirkningen fra avløpsrenseanlegget, og hvilken fortykningseffekt Persbuåe har.

Vurdering av nitrogenrensing

I likhet med fosfor er nitrogen et viktig næringsstoff for alger. Tilgangen på nitrogen er en begrensende faktor for algeproduksjon i mange vannforekomster, og spesielt i marine vannforekomster.

Iht. Veileder 02:2018 brukes total-nitrogen til klassifisering av ferskvannforekomster kun dersom vannforekomsten er nitrogenbegrenset, noe som hovedsakelig forekommer i sterkt eutrofierte vannforekomster. Ifølge Vann-Nett er Persbuåe i liten grad påvirket av eutrofi, og det er heller ingenting som tyder på at Persbuåe er nitrogenbegrenset.

De siste årene har det vært et økende fokus på miljøtilstanden i Oslofjorden. Oslofjorden har i dag store eutrofi-problemer. En rapport fra NIVA og Havforskningsinstituttet, *Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*, viser at det slippes ut for mye nitrogen til Oslofjorden. Rapporten konkluderer med at det er behov for å redusere tilførsler av nitrogen fra avløpssektoren, som innebærer å innføre nitrogenrensing ved renseanlegg som har utslipp til fjorden. Persbuåe renner ut i Numedalslågen. Vann fra Numedalslågen renner så videre ut i Larviksfjorden, og ender til slutt opp i Ytre Oslofjord. Som følge av dette vil utslipp av nitrogeninnholdig avløpsvann til Vegglijfjell avløpsanlegg, kunne påvirke Oslofjorden. Fordi nitrogenbelastningen på Oslofjorden er betydelig, og tålegrensen til fjorden er allerede overskredet, vurderer Statsforvalteren at selv en liten økning i nitrogenutslippene vil kunne bidra til å forverre miljøtilstanden ytterligere.

Den 13.05.2022 mottok Statsforvalteren brev fra Miljødirektoratet med nye føringer knyttet til innføring av nitrogenrensing ved avløpsanlegg som har utslipp til Oslofjorden. I brevet skriver Miljødirektoratet at alle kommuner og IKS som tilhører en omfattende tettbebyggelse innenfor Oslofjordens nedbørsfelt, må forvente at det vil komme krav om nitrogenrensing ved utslipp av kommunalt avløpsvann. Med omfattende tettbebyggelse menes tettbebyggelse med potensiell utslippstørrelse større enn 10 000 pe BOF_5 . Imidlertid påpekes det at tilstanden i fjorden er så alvorlig at det er behov for reduksjon i alle tilførsler til Oslofjorden som kan føre til eutrofi. Videre

påpekes det at fosfor- og nitrogenrensing i praksis vil være en forutsetning for at industribedrifter som har prosessavløpsvann med høyt innhold av organisk materiale og næringsalter, kan ha påslipp til kommunale avløpsrensaneanlegg eller IKS. Miljødirektoratet presiserer at det er behov for at flest mulig kommuner med utslipp direkte til Oslofjorden eller sidefjorder starter prosjektering av nitrogenrensing før de formelt får krav om det, og oppfordrer samtidig til samarbeid på tvers av kommuner og mellom kommuner og industribedrifter, om å etablere bærekraftige renseløsninger i deres region.

Forurensningsloven § 11 angir at forurensningsmyndigheten, ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis eller ikke og ved fastsettelse av vilkår, skal legge vekt på de forurensningsmessige ulemperne tiltaket vil medføre sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Dette gir uttrykk for en skjønnsutøvelse som er tillagt forurensningsmyndigheten. Det skal legges stor vekt på forurensningsmessige hensyn, men også andre hensyn skal være av betydning, deriblant økonomi. Innføring av nitrogenrensing er et kostbart tiltak, og vil medføre økte kostnader i form av høyere vann- og avløpsgebyrer for abonnentene til VEVAS.

Asplan Viak har beregnet at utslippstørrelsen til Nordre vegglijfjell vil være ca. 6 000 pe (BOF₅) om 10-15 år. Dette betyr at tettbebyggelsen ikke vil være å anse som en omfattende tettbebyggelse. På bakgrunn av dette, samt at nitrogenutslippet fra Vegglijfjell avløpsanlegg er av en begrenset størrelse og at resipienten ikke er nitrogenbegrenset, vurderer vi at det ikke er rimelig sett fra kost/nytteperspektiv å kreve at avløpsvannet fra Nordre vegglijfjell tettbebyggelse skal renses for nitrogen. Vi vil derfor ikke stille krav om nitrogenrensing i tillatelsen til VEVAS nå, men vi stiller krav om at det skal prøvetas for nitrogen for å overvåke nitrogenutslippene fra Vegglijfjell avløpsrensaneanlegg.

Vi gjør oppmerksom på at avløpsdirektivet er under revidering og kan føre til endringer i forurensningsforskriften. Dette vil kunne ha betydning for hvilke krav VEVAS må forholde seg til. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Basert på eksisterende kunnskap om resipientene samt fremlagt dokumentasjon fra søker om påvirkningen av det omsøkte utslippet, vurderer Statsforvalteren at det er liten risiko for at utslippet fra Vegglijfjell avløpsrensaneanlegg alene vil føre til forringelse av miljøtilstanden i Persbuåe eller andre resipienter nedstrøms anlegget. Statsforvalteren vurderer at miljømålene og brukerinteressene til resipientene blir ivaretatt gjennom vilkårene som er stilt i tillatelsen.

Prøvetakingsfrekvens

I henhold til forurensningsforskriften § 14-11 skal det tas representative prøver av avløpsvannet. For å fange opp variasjonen i utslippene fra avløpsrensaneanlegget, deriblant utslippet i maksuke og overløp, er det viktig å ta nok prøver. Vegglijfjell avløpsrensaneanlegg er av en slik størrelse at det jf. forurensningsforskriften § 14-11 skal tas minimum 12 prøver av avløpsvannet. Vi setter derfor krav om 12 prøver i året. For KOF_{CR} og BOF₅ skal det tas døgnblandprøver, da dette er krav i forurensningsforskriften § 14-11. For tot-P og tot-N kan det velges om det skal tas ukeblandprøver eller døgnblandprøver.

Vi viser også til prøvetakingskravet for bakterier (E. coli) beskrevet i forrige avsnitt.

I § 14-11 stilles det krav om at det skal tas akkrediterte prøver av avløpsvannet. Vegglijfjell avløpsrensaneanlegg er i dag ikke bygget for å kunne ta akkrediterte prøver, men det planlegges å etablere akkreditert prøvetaking ved anlegget. Frem til dette er på plass har VEVAS søkt om dispensasjon fra kravet i forskriften.

Statsforvalteren har vært i dialog med Miljødirektoratet angående overgangsordninger for avløpsanlegg som går fra å være regulert etter kapittel 13 i forurensningsforskriften, til å bli regulert etter kapittel 14. Miljødirektoratet har uttalt at kan det gis en frist på inntil 7 år fra overgangen fant sted, på å etterkomme kravene i kapittel 14. VEVAS har i søknaden beskrevet at ombyggingen av anlegget vil være ferdig innen utgangen av 2024. Statsforvalteren setter derfor krav i tillatelsen om at det skal tas akkrediterte prøver av avløpsvannet fra og med 01.01.2025.

Overvåking

Statsforvalteren har satt vilkår til resipientovervåking i tillatelsens punkt 8. VEVAS skal overvåke etter forurensningsforskriften og etter vannforskriften. Overvåking etter forurensningsforskriften skal skje i nærheten av utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann. Overvåking etter vannforskriften skal skje lengre unna utslippspunktene og dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning. Overvåkingskravene i denne tillatelsen erstatter tilsvarende krav gitt i tidligere vedtak fra Statsforvalteren. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes.

Avløpsslam

Avløpsslam (råslam) er å betrakte som en overflødig fraksjon oppstått ved rensing av kommunalt avløpsvann, og anses derfor som et avfall i henhold til forurensningsloven § 27. Dette innebærer at avløpsslam skal håndteres i tråd med avfallsregelverket. Behandling av avløpsslam krever en tillatelse med hjemmel i forurensningsloven § 29. Avvanning av slam anses ikke som behandling, men hygenisering og stabilisering av slam gjør.

Det skal ikke foregå mottak, behandling eller mellomlagring av avløpsslam eller septisklam fra andre rensesanlegg ved Vegglifjell avløpsanlegg. Alt slam skal leveres til et godkjent behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

VEVAS er ansvarlige for å sikre at avløpsslammet blir håndtert i tråd med avfallsregelverket og de krav som følger av forurensningsloven § 32.

Utslipp til luft

I likhet med utslipp til vann, kan utslipp til luft forårsake forurensningsmessige ulemper for miljøet. Av den grunn regulerer tillatelsen fra Statsforvalteren også utslipp til luft. Dette inkluderer blant annet utslipp av lukt, støy og klimagasser.

Statsforvalteren stiller krav om at VEVAS sin virksomhet ikke skal medføre luktulemper av betydning for naboer. Hvis VEVAS har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv., så skal det gjøres luktregninger iht. Norsk Standard NS-EN 13725. Vi viser til veileder *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA309- 2013)*. Vi har også satt luktimmisjonskrav til lukt fra punktkilder i tillatelsens punkt 4.2, samt satt krav om at VEVAS skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

I punkt 4.3 i tillatelsen har vi stilt krav om at utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. VEVAS skal årlig utarbeide et klimagassregnskap for Vegglifjell avløpsanlegg for å få oversikt over utslippene sine.

I punkt 5 har vi satt vilkår til støy i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*.

Kjemikalier

VEVAS oppgir at det benyttes PAX-18 som fellingskjemikalie ved anlegget. Ved bruk av kjemikalier må VEVAS ta hensyn til kravene som følger av forurensningsforskriften kapittel 18 *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*. Det skal utvises aktsomhet ved bruk av kjemikalier, og VEVAS er ansvarlig etter *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) å vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse.

Forurenset grunn

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. VEVAS plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Rapportering

VEVAS plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsens punkt 11. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal VEVAS også rapportere i egenkontrollskjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sine hjemmesider (se henvisning i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn. Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav satt i tillatelsen gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Planmessige forhold

Eksisterende renseanlegg og planlagt utvidelse er lagt inn på gjeldende reguleringsplan for området. Det opplyses i søknaden om at det er et behov for avklaring med planmyndighetene om det må foretas reguleringsendringer, eller om tiltakene kan gjennomføres med dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur, og leverer tjenester for å rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å rense avløpsvannet og dermed unngå å forringe vannkvaliteten i vannforekomstene ytterligere.

Statsforvalteren vurderer at håndtering av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges stor vekt i vurderingen om tillatelse skal gis. Med de fastsatte vilkår i tillatelsen vil ikke utslipp av avløpsvann fra Nordre Vegglijfjell tettbebyggelse medføre en forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelsen av fastsatte miljømål.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden fra VEVAS og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at

virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vi har vurdert at VEVAS sin drift på avløpssektoren, med de vilkårene som er gitt i tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturmangfoldet eller medføre forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften.

Statsforvalteren gir VEVAS tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nordre Vegglifjell tettbebyggelse på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.6 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig
2.6.1 Miljørisikovurdering	Gjennomgang og oppdatering av miljørisikovurdering	Årlig
3.1.2, 3.1.3 og 3.1.4 Tiltaksplaner	Gjennomgang og oppdatering av tiltaksplaner	Årlig
3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 Gjennomføre planlagte tiltak	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere innlekking av fremmedvann og utslipp fra overløp	Kontinuerlig
3.1.4 Krav til utslipp via overløp	Dokumentere årlige utslippsmengder i overløp Den samlede utslippsmengden via driftsoverløp over året skal ikke være over 2 % Overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles	1. mars hvert år Fra dags dato Fra og med 01.01.2026
3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking Dokumentere avløpsnettets virkningsgrad Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3%	Kontinuerlig 1. mars hvert år Fra dags dato

3.2.3 Grenseverdier for utslipp	Krav til utslipp og prøvetaking	Løpende oppfølging
Overholdelse av nye renskrav for fosfor	Minst 90 % reduksjon av total fosfor (tot-P)	Fra dags dato
Overholdelse av nye renskrav for BOF ₅	Minst 90 % reduksjon eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 25 mg O ₂ /l	Fra dags dato
Overholdelse av nye renskrav for KOF _{CR}	Minst 75 % reduksjon eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 125 mg O ₂ /l	Fra dags dato
Nytt overvåkingskrav for E. coli	Fra 1.mai til 31.oktober hvert år skal det tas en øyeblikksprøve annenhver uke	Fra dags dato
Prøvetakingskrav for fosfor (tot-P), total nitrogen (tot-N), BOF ₅ og KOF _{CR} .	Minst 12 ukeblandprøver eller 12 døgnblandprøver per år. For BOF ₅ og KOF _{CR} skal prøvene tas som dønblandprøver.	Fra dags dato
3.2.5 Påslipp	Krav til vurdering av påslipp i miljørisikovurderingen	Løpende oppfølging
7. Etablering av beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
8. Resipientundersøkelse og overvåking	Krav til årlig program for overvåking	1. mars året etter undersøkelse
8.1 Måleprogram	Krav til akkreditert prøvetaking	Fra og med 01.01.2025
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata via Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	1. mars hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir tillatelse til Vegglifjell Vann- og Avløpsselskap AS (VEVAS) til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nordre Vegglifjell tettbebyggelse i Rollag kommune. Tillatelsen inkluderer vilkår for drift av det totale avløpssystemet knyttet til utslipp fra tettbebyggelsen.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt*

avløpsvann fra større tettbebyggelse § 14-4. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelsen gitt av Statsforvalteren den 05.12.2006 i sin helhet. Statsforvalteren trekker derfor tilbake tillatelsen datert 05.12.2006 (tillatelsesnr. 2006.0076.T).

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tapforårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tillatelsen etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler derfor at vi vil fatte vedtak om gebyr på kr 194 600,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Dette tilsvarer gebyrsats 3 i forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket.

En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Torbjørn Raugstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven for VEVAS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Nordre Vegglifjell tettbebyggelse i Rollag kommune

Kopi til:

Asplan Viak AS v/Knut Robert

Robertsen

MATTILSYNET

ROLLAG KOMMUNE

Felles postmottak Postboks
383

Vrågåvegen 10

2381 BRUMUNDDAL

3626 ROLLAG

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tillatelse etter forurensningsloven for Vegglifjell Vann- og Avløpssekselskap AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nordre Vegglifjell tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4. Vilkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase datert 10.01.2024, opplysninger fremkommet i søknad av 30.05.2023, og andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: Vegglifjell Vann- og Avløpssekselskap AS (VEVAS)
Organisasjonsnummer: 885 616 402
Postadresse: Numedalstunet, 3628 Veggli

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: Nordre Vegglifjell tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Vegglifjell avløpsanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet: 3334.0032.01- Avløpsnett og -rensing	
Kommune: Rollag	Fylke: Buskerud
Lokalisering (UTM): sone 32, øst: 502789 nord: 6656314	
Lokalisering, adresse og gbnr.: Vegglifjell, Numedalstunet, 3628 Veggli, gbnr. 23/1 og 24/1	
Næringskode og bransje: 37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann	
Hovedkategori IED*: -	
IED-kode: ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2024.0095.T	Arkivreferanse: 2023/19504	
Tillatelse første gang gitt: 07.08.2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef	Torbjørn Raugstad rådgiver	

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Postadresse: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Postboks 325, 1502 Moss | **Telefon:** 69 24 70 00
E-post: sfospost@statsforvalteren.no | **Internett:** <https://www.statsforvalteren.no/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/> | **Org.nr.:** 974761319

Besøksadresser for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus sine kontorsteder: se <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/om-oss/kontakt-oss/>

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00	07.08.2024	Torbjørn Raugstad, 2023/19504	Tillatelse gitt (tillatelsesnr. 2024.0095.T). Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse av 05.12.2006 (tillatelsesnr. 2006.0076.1)

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utslippsbegrensninger.....	6
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	6
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.6	Plikt til internkontroll	7
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	7
2.7	Krav til langsiktig planlegging.....	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3	Utslipp til vann	9
3.1	Krav til avløpsnett	9
3.1.1	Generelt	9
3.1.2	Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett	9
3.1.3	Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.4	Krav til utslipp via overløp	10
3.1.5	Krav til virkningsgrad for avløpsnett	10
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1	Generelt	11
3.2.2	Oversikt over avløpsrenseanlegg	11
3.2.3	Rensekrav og dokumentasjonskrav for det enkelte avløpsrenseanlegg.....	11
3.2.4	Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp.....	12
3.2.5	Påslipp.....	13
4	Utslipp til luft.....	13
4.1	Generelt.....	13
4.2	Lukt fra punktkilder.....	14
4.3	Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	14
5	Støy	14
6	Avfall og avløpsslam.....	15
6.1	Generelle krav til avfall	15
6.2	Håndtering av avløpsslam.....	15
7	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	16

7.1	Forebyggende tiltak	16
7.2	Beredskapsanalyse	16
7.3	Beredskapsplan	16
7.4	Beredskapsetablering	16
7.5	Øving av beredskap	16
7.6	Varsling av akutt forurensning	16
8	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning	17
8.1	Krav om måleprogram.....	17
8.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	18
8.3	Overvåking etter vannforskriften	18
8.4	Rapportering av overvåkingsresultater	19
8.5	Registrering i Vannmiljø.....	19
9	Energi	19
9.1	Energistyringssystem	19
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	19
10	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	20
11	Krav til rapportering.....	20
11.1	Årlig egenkontrollrapportering.....	20
11.2	Årsrapport.....	20
12	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	21
13	Tilsyn	22
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen.....	23

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder transport, behandling og utslipp av avløpsvann fra Nordre Vegglijfjell tettbebyggelse. Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 6 000 BOF₅ personekvivalenter (pe)** fra tettbebyggelsen i maksuke.

Det samlede utslippet omfatter disse avløpsrenseanleggene:

- Vegglijfjell avløpsrenseanlegg, 6 000 pe (BOF₅)

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

VEVAS skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og utslippsstørrelse i BOF₅ pe (beregnet etter NS 9426¹). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

VEVAS plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i BOF₅ pe utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter VEVAS å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må VEVAS søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i VEVAS sitt beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

¹ Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid.

Tabell 1.1.1 Beregningene gjengis her for å unngå tvil om hvilke utslippsforhold som lå til grunn da tillatelsen ble gitt:

Kilde	Beregnet BOF ₅ (pe) i 2023	Beregnet BOF ₅ (pe) i 2040
Fast bosatte	0	0
Virksomhet/arbeidsplass	0	0
Hytteområder	3 808	5 376
Påslipp industri	0	0
Fra andre kommuner	0	0
Septikslam mottak	0	0
SUM	3 808	5 376
Angi uke som er lagt til grunn i beregningene i tabell 1.1.1	Påskeuka	

Samarbeid mellom kommuner eller selskaper innenfor samme tettbebyggelse om håndtering av avløpsvann forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

Denne tillatelsen omfatter de avløpsrenseanlegg som framgår av punkt 3.2.2 og utslippspunkter slik de er opplistet i punkt 3.2.4. Tillatelsen omfatter ikke mottak eller behandling av septikslam eller avløpsslam ved VEVAS sitt avløpsrenseanlegg (se definisjonen av septikslam og avløpsslam i vedlegg 1).

Avløpsdirektivet er under revidering og kan føre til endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. vilkår 3.2.3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsrensaneanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 7 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for bedriftens avløpsvirksomhet. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp fra virksomheter
- Kritiske punkter på avløpsnett
- Kritiske punkter på avløpsrenseanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreducerende og sannsynlighetsreducerende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst én gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

2.7 Krav til langsiktig planlegging

Bedriften skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornying og utbygging av avløpsnett, pumpestasjoner og avløpsrenseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann, både på kort og lang sikt. Bedriften plikter å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av planlagte tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan bedriften skal løse dette i praksis, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på forespørsel.

Bedriften skal sørge for å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av planlagte tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan bedriften skal løse dette i praksis, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på forespørsel.

Bedriften skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og i forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

En skriftlig oppsummering av denne årlige vurderingen skal vedlegges VEVAS sin egenkontrollrapportering, jf. punkt 11.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Bedriften skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsrenseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraséer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Bedriften må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrenseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal bedriften gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og som kan medføre at renskrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har gitt midlertidig unntak fra gjeldende renskrav. Søknader om unntak fra gjeldende renskrav må derfor sendes Statsforvalteren i god tid.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Generelt

Avløpsnett, herunder pumpesystemer for transport av avløpsvann med tilhørende kummer, skal, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- avløpsvannets mengde og egenskaper
- forebygging av lekkasjer
- begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Statsforvalteren legger til grunn at VEVAS gjennomfører alle hensiktsmessige og forebyggende tiltak mot forurensning. Det forventes at VEVAS tar utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

VEVAS skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Tiltaksplanen skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

VEVAS sin ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som avløpsnettets fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnettets

VEVAS skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettets. Avløpsnettets skal være et 100 % separatsystem.

I områder hvor det separate overvannsnettets mottar forurenset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres.

Utslipp av sanitært avløpsvann via overvannsnettets er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

VEVAS skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket. Den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året skal ikke være over 2 %.

VEVAS skal utarbeide en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Alle overløp av vesentlig størrelse og miljømessig betydning skal måles fra og med 01.01.2026. Utslipp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Statsforvalteren jf. punkt 11.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. VEVAS skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av bedriftens internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus varsles i god tid på forhånd slik at søknadsplikt etter forurensningsloven kan vurderes.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnettets

VEVAS skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra avløpsnettets.

Virkningsgraden til avløpsnettets, det vil si hvor stor andel av vannmengden *eller* forurensningsmengden som når frem til avløpsrensaneanlegget sammenliknet med det som oppstår, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal

gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløpsutslipp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder for utslipp over 50 pe, også fra private avløpsrenseanlegg som ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte avløpsrenseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt av hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.3.

Det skal settes av areal til eventuell utvidelse som følge av framtidige nye renskrav eller behov for økt kapasitet.

3.2.2 Oversikt over avløpsrenseanlegg

Avløpsrenseanlegg innenfor tettbebyggelsen og som omfattes av denne tillatelsen, framgår av tabell 3.2.2.1.

Oversikten gir også informasjon om forventet belastning og dimensjonerende kapasitet i BOF₅ (pe) og forventet hydraulisk kapasitet. Oversikten viser også type rensprosess etablert ved det enkelte anlegg.

Tabell 3.2.2.1: Oversikt over avløpsrenseanlegg innenfor tettbebyggelsen.

Navn på avløpsrenseanlegg	Tilført belastning inn i BOF ₅ (pe) i 2040	Dimensjonerende kapasitet i BOF ₅ (pe) i 2040	Hydraulisk kapasitet (m ³ per time) i 2040	Rensprosess
Vegglifjell avløpsrenseanlegg	6 000	6 000	38	Biologisk-kjemisk

Avløpsanlegget skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Renskrav og dokumentasjonskrav for det enkelte avløpsrenseanlegg

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslippsparametere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabell 3.2.3.1 under. Avlastning fra overløp på avløpsrenseanlegget er inkludert i renskravene.

Prøver av $KOFCR$ og BOF_5 må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseeffekt.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved avløpsrenseanlegget skal regnes med i rensegraden for anlegget.

Dersom utslippet overskrider med 100 % av det rensekravene sier, skal VEVAS varsle Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

3.2.3.1 Vegglifjell avløpsrenseanlegg

Tabell 3.2.3.1: Utslippskrav og prøvetakingskrav for Vegglifjell avløpsrenseanlegg. Alle rensekraav gjelder for utløp fra biologisk-kjemisk rensetrinn og før infiltrasjonstrinnet.

Utslippsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot-P)	Minst 90 % reduksjon fra og med dags dato. Renseeffekt beregnes som årlig middelverdi.	12 ukeblandprøver eller 12 døgnblandprøver per år.
Total nitrogen (tot-N)	Kun prøvetaking. Kravet gjelder fra og med dags dato.	12 ukeblandprøver eller 12 døgnblandprøver per år.
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	Minst 90 % eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 25 mg O_2/l fra og med dags dato.	12 døgnblandprøver per år. Minst 10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav.
Kjemisk oksygenforbruk ($KOFCR$)	Minst 75 % eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 125 mg O_2/l fra og med dags dato.	12 døgnblandprøver per år. Minst 10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav.
E. coli	Kun prøvetaking. Prøvene tas i elva nedstrøms området der infiltrert avløpsvann renner ut i resipienten. Kravet gjelder fra og med dags dato.	Annenhver uke tas en øyeblikksprøve. Prøvetaking skal utføres fra 1. mai til 31. oktober hvert år.

3.2.4 Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal, etter fullverdig biologisk og kjemisk rensing i renseanlegget, føres gjennom etterpoleringstrinn før avrenning gjennom stedlige masser og til resipient. Utslippet skal

skje på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Tabell 3.2.4.1 *Utslippspunkt for Vegglifjell avløpsrenseanlegg.*

Utslippspunktets navn	Koordinater UTM32 øst	Koordinater UTM32 nord	Avstand fra land ⁴ + navn på resipient	Dybde
Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg	502789	6656314	Ikke relevant pga. infiltrasjon. Avrenning fra infiltrasjonsanlegg til Persbuåe	Ikke relevant.

Tabell 3.2.4.2 *Utslippspunkt for overløp ved Vegglifjell avløpsanlegg.*

Utslippspunktets navn	Koordinater UTM32 øst	Koordinater UTM32 nord	Avstand fra land + navn på resipient	Dybde
Utslippspunkt for overløp	502790	6656314	Ikke relevant pga. infiltrasjon. Avrenning fra infiltrasjonsanlegg til Persbuåe	Ikke relevant.

3.2.5 Påslipp

Påslipp til VEVAS sitt avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og renskrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselvereforskriftens krav.

VEVAS skal ha oversikt over alle virksomheter som kan utgjøre en risiko for avløpssystemet.

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for det totale avløpssystemet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

VEVAS skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerende tiltak.

⁴ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må VEVAS vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

VEVAS skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt.

Beregnet luktinnhold fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal.

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. VEVAS skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

5 Støy

Avløpsvirksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 5.1. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 5.1 Støygrenser.

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare. LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrensaneanlegg, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfall og avløpslam

6.1 Generelle krav til avfall

VEVAS plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

VEVAS plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak. Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

6.2 Håndtering av avløpslam

Med avløpslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant (se definisjonen av avløpslam i *vedlegg 1*).

VEVAS skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i det enkelte avløpsrenseanlegg, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsrenseanlegg, se punkt 11.1.

Det tillates ikke mottak eller behandling av septikslam eller avløpslam ved Vegglifjell avløpsrenseanlegg. Alt slam som oppstår på avløpsrenseanlegget, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg og leveres til godkjent behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

Avløpslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften⁶ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpslam.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Statsforvalteren kan pålegge VEVAS å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

⁶ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

7 Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter VEVAS å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

VEVAS plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

7.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal VEVAS utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

7.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av VEVAS sin internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

7.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

7.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

7.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og

ved vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. VEVAS skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd.
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

VEVAS kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider: <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning

8.1 Krav om måleprogram

VEVAS skal, som en del av sin internkontroll ved det enkelte avløpsanlegg, utarbeide og holde oppdatert et måleprogram med oversikt over alle analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anleggs størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av bedriftens internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimums antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i tabell 3.2.3.1 i tillatelsen, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

Dersom VEVAS ønsker å analysere på andre parametere enn BOF_5 , KOF_{CR} , må dette avklares med Statsforvalteren i forkant. Erstatningen forutsetter at det er påvist en høy statistisk korrelasjon mellom ønsket parameter og parameteren utslippskontrollen ønskes basert på.

Kravet om at det skal tas akkrediterte prøver ved Vegglifjell avløpsrenseanlegg gjelder fra og med 01.01.2025.

8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

VEVAS skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipientene skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

8.3 Overvåking etter vannforskriften

VEVAS skal overvåke hvordan utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning påvirker tilstanden i vannforekomstene og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4, 5 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann⁷. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

VEVAS skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurenserne om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes. Overvåkningsprogrammet skal årlig vurderes av fagkyndig, og ved behov oppdateres.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Overvåkingsprogrammet skal beskrive og begrunne hvilke biologiske og kjemiske kvalitetselementer/parametere som skal overvåkes, kvantifiseringsgrenser og intervall for prøvetaking. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke matrikser (vann, biota, sediment) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms anleggets utslippspunkt.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av bedriften selv i samråd med konsulenten. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak

⁷ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

av hensyn til resipient eller for å overholde kravene i denne tillatelsen, er bedriften også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år med unntak av enkelte elementer hvor Statsforvalteren har gitt aksept for en utvidet frekvens. Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

8.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 8.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 8.3 skal sendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieill til forskriften.

8.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

VEVAS skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

VEVAS skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal VEVAS dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

VEVAS eller den ansvarlige for driften av avløpsreanseanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter VEVAS å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁸

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

11 Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

VEVAS skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal VEVAS årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som finnes på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-akershus/skjema-og-tjenester/>.

Årsrapporten skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 11.1.

VEVAS skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, reanseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva VEVAS selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

⁸ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan avløpsrensaneanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives.
- Ev. overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt ift. vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerende tiltak.
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 8.2 og 8.3.
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for bedriftens hovedledningsnett, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringskjemaene.

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal VEVAS gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende renskrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av avløpsrensaneanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

13 Tilsyn

VEVAS plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften.</p> <p>I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.</p>
Tettbebyggelses utslippsstørrelse	<p>Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til tettbebyggelses avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)</p>
Maksuke	<p>Med maksuke menes største årlige BOF₅ (pe) – døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).</p>
Bedriftens beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	<p>Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)</p>
Avløpsslam	<p>Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Råslam	<p>Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)</p>
Septikslam	<p>Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p>

	<p>Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Overløp	<p>Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).</p> <p>Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp.</p> <p>Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)</p>
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	<p>Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. Mest relevant for fellesnett. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)</p>
Fremmedvann	<p>Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Virkningsgraden til avløpsnett	<p>Det vil si hvor stor andel av vannmengden <i>eller</i> forurensningsmengden som når fram til avløpsrensaneanlegget, sammenliknet med det som oppstår.</p>
Blandprøver	<p>Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.</p>
Ukeblandprøver	<p>Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.</p>
Prøvetaking	<p>Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer</p>

	transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.